

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 23,24 และ 26 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า “การจัดการศึกษาให้เน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยผสมผสานสาระความรู้ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้ในทุกวิชาและให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาและมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอไว้ว่า การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำนึงถึงลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิผู้อื่น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 53)

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจและปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 53) สอดคล้องกับนโยบายของทางกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติ เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความ

เป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ คือ จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสานความรู้ ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างรอบด้านและประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2542 : 2)

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดไว้ ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกไว้ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนไว้ใน การตัดสินผลการเรียน ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีการประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลักและต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในแต่ละภาคเรียนรวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ ซึ่งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การจบไว้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด 2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา และ 4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมิน ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 7, 30 -32) จากเกณฑ์การประเมินของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า ครูผู้สอนต้องตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาขนาดใหญ่ที่มีโรงเรียนในสังกัด ทั้งสิ้นจำนวน 223 โรงเรียน ข้าราชการครูทั้งสิ้น 2,278 คน แยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 223 คน ครูผู้สอน 2,055 คน บุคลากรทางการศึกษาประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 68 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ดังนั้นการบริหารจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ดังจะเห็นได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์และนโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สรุปโดยภาพรวม พบว่า ครูยังยึดติดวิธีการสอนแบบเดิม โดยวิธีการสอนแบบบรรยายคนเดียวเป็นส่วนใหญ่ การประเมินผลการเรียนไม่หลากหลาย นอกจากนั้นยังมีข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนาครูว่า ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเทคนิควิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ของคณะกรรมการติดตามประเมินผลการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งได้

ดำเนินการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการประเมินผู้เรียน ซึ่งต่างคนต่างทำแบบประเมินขึ้นเอง ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดรูปแบบการประเมินไว้ 3 รูปแบบ โดยให้ครูผู้สอนหรือที่ปรึกษา ดำเนินการออกแบบวิธีการพัฒนาและการประเมินขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรสถานศึกษาและกรอบสาระท้องถิ่น ทำให้ครูผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ขาดเทคนิคและความมั่นใจในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ตนเองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนบางคนในสถานศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กคิดว่าเป็นเรื่องที่มีขั้นตอนมากยุ่งยากต่อการปฏิบัติและครูผู้สอนเข้าใจไม่ชัดเจน หากครูได้รับการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและพัฒนาด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จนเกิดความรู้ความเข้าใจแล้วจะทำให้สามารถดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2555 : 11,55)

ผู้วิจัย ซึ่งมีตำแหน่งเป็นศึกษานิเทศก์ ได้รับมอบหมายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ให้มีหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญและได้ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการออกนิเทศ ติดตามให้ข้อเสนอแนะ ให้ความช่วยเหลือครู ด้านการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกิจกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ ศึกษาร่องรอยการทำงาน การปฏิบัติงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากการทำปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวประกอบกับการรายงานข้อมูลด้านนี้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ครูมีความเข้าใจไม่ชัดเจนด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จึงทำให้ขาดทักษะกระบวนการประเมินอย่างมีระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2555 : 55) ผู้วิจัยจึงคิดแก้ปัญหาและพัฒนาการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งได้นำสภาพปัญหาที่พบมาเป็น

ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และมีความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้สามารถพัฒนาผู้เรียน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การวิเคราะห์ตัวชี้วัด 2) การวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ 3) การจัดทำแนวทางการประเมิน 4) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การวางแผนพัฒนาผู้เรียน 6) การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 7) การรายงานผลการประเมิน ซึ่งวิธีการพัฒนาที่จะทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย 7 วิธีการ ดังนี้ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาด้วยตนเองโดยใช้คู่มือ 3) การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) การนิเทศ ติดตาม 5) การสังเกตและสะท้อนผล 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และ 7) การประเมินผลสรุปรายงาน สอดคล้องกับ สายสองงค์ แก้วเกษตรภรณ์ (2543 : 84) ซึ่งได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น ๆ เนื่องจากการฝึกอบรมได้เน้นถึงการเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำสิ่งที่เรียนรู้มาปฏิบัติในงานหรืออาจกล่าวได้ว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจะเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง และวิจิตร อวระกุล (2540 : 94) กล่าวว่า การเพิ่มพูนปรับปรุงความรู้ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญและเจตคติ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานให้ดีขึ้น การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นเทคนิคที่ต้องการให้ผู้เข้าอบรมเกิดประสบการณ์และเน้นหนักในการนำไปปฏิบัติมากกว่าการพูดสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการบรรยาย ส่วนการศึกษาด้วยตนเองจากคู่มือนั้น หลังจากฝึกอบรมแล้ว ครูผู้สอนนำคู่มือไปใช้ประกอบการประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ขณะเดียวกันสถานศึกษาต้องการให้มีกรณีศึกษา ติดตาม ช่วยเหลือ แนะนำครูผู้สอนระหว่างปฏิบัติการพัฒนาและประเมินผู้เรียนแล้วสรุปรายงานผล ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบตามลำดับได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะเจตคติที่ดีและสามารถนำประสบการณ์ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไป

ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความเชื่อได้ว่า หากมีรูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและนำมาใช้พัฒนาคู่มือสอนแล้ว จะทำให้ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีความรู้ความเข้าใจ นำประสบการณ์และเทคนิคกระบวนการที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องตามแนวทางการประเมินที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด นอกจากนี้ ยังมีส่วนทำให้ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาดำเนินการประเมินผู้เรียนได้ถูกต้องและสามารถนำผลเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ พร้อมทั้งรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เป็นอย่างไร
2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นอย่างไร
3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้ผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาคู่มือด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ซึ่งผู้วิจัย จำแนกรายละเอียดตามระยะ ดังนี้
 ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ของผู้เรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,055 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่ม
 ตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1990 ; อ้างถึงใน บุญชม
 ศรีสะอาด, 2554 : 42-43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน

2. ตัวแปรที่ทำการวิจัย ได้แก่

2.1 รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
 ผู้เรียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

2.1.1 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด

2.1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้

2.1.3 การจัดทำแนวทางการประเมิน

2.1.4 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.1.5 การวางแผนพัฒนาผู้เรียน

2.1.6 การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.7 การรายงานผลการประเมิน

2.2 วิธีการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
 ผู้เรียนประกอบด้วย 7 วิธีการ ดังนี้

2.2.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2.2 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารคู่มือการประเมินคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์

2.2.3 การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.2.4 การนิเทศ ติดตามผล

2.2.5 การสังเกตและสะท้อนผล

2.2.6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

2.2.7 การประเมินผล สรุปรายงาน

3. ขอบเขตกิจกรรมการวิจัย

3.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 2

3.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4. สถานที่ในการวิจัย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 2

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 2 ตุลาคม 2555 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2555

รวม 2 เดือน

ระยะที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 2 จำนวน 12 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ที่ทำการศึกษศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 89 คน ซึ่งได้มาโดยสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

1.2.2 ครูผู้ทำหน้าที่ครูวิชาการ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศูรินทร์ เขต 2 ซึ่งเป็นผู้ร่วมสังเกตการประเมินในการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 12 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

1.3.1 ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้ร่วมให้ความรู้ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 คน ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.2 ครูผู้ทำหน้าที่ครูวิชาการ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการสังเกตการประเมินในการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 12 คน

2. ตัวแปรที่ทำการวิจัย เป็นตัวแปรเดียวกันกับที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1

3. ขอบเขตกิจกรรมการวิจัย

3.1 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.1.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.1.2 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

3.2 ติดตามและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4. สถานที่ในการวิจัย

4.1 ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 โรงเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่ม ใช้สถานที่ห้องประชุม โรงเรียน โนนนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

4.2 ติดตามและประเมินผล โรงเรียนที่กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 12 โรงเรียน ได้แก่

4.2.1 กลุ่มที่ 1 ติดตามและประเมินผล ณ โรงเรียน โนนนารายณ์วิทยา ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านหนองหลวง, โรงเรียน โนนนารายณ์วิทยา, โรงเรียนบ้านชุมดิน, และโรงเรียนบ้านม่วงหนองตาต

4.2.2 กลุ่มที่ 2 ติดตามและประเมินผล ณ โรงเรียน โนนนารายณ์วิทยา ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเชียงจีนโนนคู้ โรงเรียนบ้านคำฝาง โรงเรียนบ้านอาพีด และโรงเรียนบ้านผักไหม

4.2.3 กลุ่มที่ 3 ติดตามและประเมินผล ณ โรงเรียนโนนนารายณ์วิทยา ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านโนน, โรงเรียนบ้านจี้เหล็ก, โรงเรียนบ้านหนองบัวงาม, และ โรงเรียนบ้านหนองไผ่งาม

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2555 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2556
รวม 8 เดือน

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 12 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ที่ทำการศึกษ ประกอบด้วย

1.2.1 ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 89 คน ซึ่งได้มาโดยสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

1.2.2 ครูผู้ทำหน้าที่ครูวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งเป็นผู้ร่วมสังเกตการประเมินในการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 12 คน

2. ตัวแปรที่ทำการวิจัย เป็นตัวแปรเดียวกันกับที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1

3. ขอบเขตกิจกรรมการวิจัย

ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย

3.1 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.2 ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4. สถานที่ในการวิจัย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
จำนวน 12 โรงเรียน ตามข้อ 4.2 ของระยะที่ 2

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2556 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2556
รวม 2 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูด้านการประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย
และสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมเพิ่มพูนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ
ทักษะเจตคติที่ดีต่อการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่ตนเองรับผิดชอบ
มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินการวิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) วิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) วิเคราะห์ตัวชี้วัด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา 4) วิเคราะห์ความสอดคล้อง
ของตัวชี้วัดกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 5) วิเคราะห์ความสอดคล้องตัวชี้วัดกับความต้องการ
ของหลักสูตรสถานศึกษา 6) วิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่
สอดคล้องอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 7) วิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อนำไปกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นิยามความหมาย
พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เหมาะสมกับตัวชี้วัด 2) วิเคราะห์
พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด 3) เพิ่มเติมปรับปรุง
พฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
และ 4) กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

1.3 การจัดทำแนวทางการประเมิน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เลือกรูปแบบ
วิธีการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้เหมาะสม 2) ออกแบบการ

ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ถูกต้อง เหมาะสม และ 3) กำหนดเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับรูปแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.4 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 2) สร้างเครื่องมือประเมินให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 3) เลือกเครื่องมือประเมินสอดคล้องเหมาะสมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.5 การวางแผนพัฒนาผู้เรียน มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษากำหนด 2) วางแผนบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) วางแผนปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน 4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) พัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.6 การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 2) พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 3) มีส่วนร่วมในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.7 การรายงานผลการประเมิน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้ถูกต้อง เหมาะสม 2) สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด และ 3) รายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ

2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียน ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้นให้เหมาะสม สะดวกต่อการนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 และสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้เครื่องมือประเมินแบบต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินผู้เรียน เช่น แบบสังเกต แบบการสัมภาษณ์ แบบทดสอบ การตรวจสอบรายการ การประเมินตนเอง

การประเมินโดยผู้อื่นและการใช้สถานการณ์ แล้วประมวลผลการประเมินที่ได้จากครูผู้สอน หรือผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนและตัวนักเรียนเองมาประกอบการพิจารณาตัดสินผลการประเมิน พร้อมให้ข้อเสนอแนะกลับไปยังครูที่ปรึกษาครูผู้สอนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อนำข้อมูล ไปกรอกลงในแบบรายงานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป ซึ่งครูผู้ประเมิน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด หมายถึง การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ทั้ง 8 ประการ มาศึกษานิยาม วิเคราะห์ตัวชี้วัด เพื่อพิจารณาว่าแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ที่กำหนด ครอบคลุมและนิยามของคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งผู้สอนอาจเพิ่มเติม หรือปรับได้ตามความเหมาะสม

2.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ หมายถึง การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดทั้ง 8 ประการ มาศึกษานิยาม วิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อพิจารณาว่าพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดครอบคลุม ตัวชี้วัดแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ครอบคลุมและนิยามของ คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือไม่

2.3 การจัดทำแนวทางการประเมิน หมายถึง การออกแบบการวัดและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ในสถานศึกษา ได้แก่ แบบสังเกต (Observation) แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบบวัดสถานการณ์ (Situation) แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Records) แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (Self Report)

2.4 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล หมายถึง การสร้างและพัฒนา เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของพฤติกรรมที่จะ ประเมินกับตัวชี้วัด และมีความถูกต้อง แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ใน สถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่หลากหลาย

2.5 การวางแผนพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด

2.6 การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องที่สถานศึกษากำหนดให้ชัดเจน แล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี โดยผู้ประเมินต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเหมาะสมและประเมินค่าผลการปฏิบัติของผู้เรียนที่ควรประพฤติจนกลายเป็นลักษณะนิสัยได้

2.7 การรายงานผลการประเมิน หมายถึง การสรุปผลการประเมิน การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเมื่อได้รับการพัฒนาเป็นระยะหรือเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้มีแนวทางการสรุปผลการประเมินที่ชัดเจน เป็นธรรมสำหรับผู้เรียนและนำเสนอผู้เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง

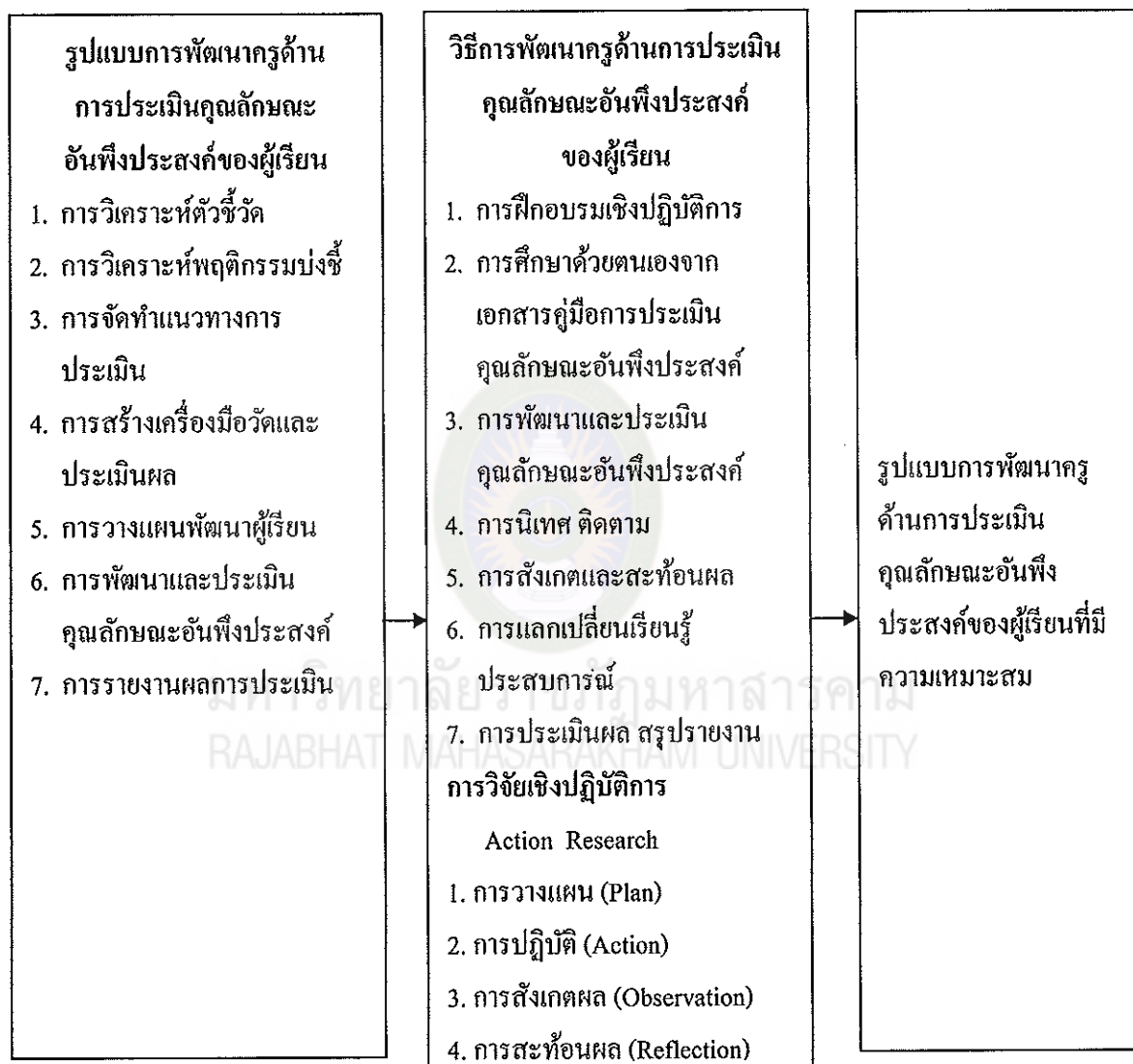
3. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง เทคนิคอีกอย่างหนึ่งของการฝึกอบรมที่เน้นการจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยมีกระบวนการฝึกอบรม 7 ขั้นตอน ตามข้อ 2

4. คู่มือ หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมา เพื่อให้ความรู้และใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตลอดจนให้ครูหรือผู้นำไปใช้ศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเอง ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และง่ายต่อการนำไปใช้ในเรื่อนั้น ๆ ของการประเมิน ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาและเครื่องมือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าร่วมกันอย่างมีระบบเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาปรับปรุงงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยมีการปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนประเมินผลการพัฒนาครูในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในขั้นตอนการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและติดตามประเมินผลในระยที่ 2 ของการวิจัยเท่านั้น แบ่งออกเป็น 3 วงจร (Loop) คือ วงจรที่ 1 พัฒนาและติดตามประเมินผลครู กลุ่มที่ 1 ศึกษาผลการพัฒนาเพื่อนำไปปรับปรุงในวงจรที่ 2 และ 3 ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

จากแผนภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยกำหนดรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ และวิธีการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 7 วิธีการ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในการพัฒนา เพื่อส่งผลให้เกิดรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่มีความเหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนด้านประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ไว้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูด้านนี้และด้านอื่น ๆ ต่อไป
2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้เครื่องมือ คือ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ไว้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินนักเรียน
3. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ถูกต้องเป็นจริง ไว้รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้แนวทางการประเมินที่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทอันจะนำไปสู่การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ถูกต้องและเป็นจริงมากขึ้นและจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ เป็นพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงพัฒนานักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดต่อไป
5. นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้รับการพัฒนามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้